

Seht.
Allm.
(Be)
o

Bibeln

och

Samfundsbildningarna

(Enhet eller splittring?)

Ett ord till Sveriges frikyrkofolk

av

Aug. Strömstedt

Norrköping - Eget förlag.

Bibeln
och
Samfundsbildningarna
(Enhet eller splittring?)

Ett ord till Sveriges frikyrkofolk

av

Aug. Strömstedt

Pastor i Metodistkyrkan och f. d. rektor vid dess Teologiska
Skola samt vid Kristinehamns Praktiska Skola.

Norrköping 1929 - Aktiebolaget Trycksaker.

FÖRORD.

Nära nog alltsedan min omvändelse har jag känt mig smärtsamt berörd av vissa yttringar av det rådande sektväsendet.

Inför denna omständighet, liksom inför tanken på huru mycket av andlig — intellektuell kraft, tid och pengar, som förbrukats just i själva konkurrensen och därför ej kommit till sin rätt i det rent evangeliska arbetet, har jag länge känt det som en samvetsak att säga ett ord i detta för vårt andliga arbete så vitala spörsmål.

Denna lila skrift utgör en sammanfattning och överarbetning av ett par föredrag, som hållits i Bethelkyrkan i Norrköping.

När dessa tankar nu — på mångas uttryckliga begäran — kläddas i det tryckta ordets form för att event. nå en vidare krets, beledsagas de av den innerliga önskan, att de måtte i sin ringa mån främja det stora syftet: De kristnas verkliga enhet, ej blott med ord och med tungan utan i gärning och sanning.

Norrköping i febr. 1929.

Aug. Strömstedt.

Sanningens universalitet — Mänsklig begränsning.

Det berättas, att man en gång lät några blinda personer komma i beröring med en elefant. En av dem fick beröra elefantens sida, en annan fick fatta om djurets framben o. s. v. När personerna i fråga sedermera skulle redogöra för sina intryck, d. v. s. tala om vad de ansågo sig hava varit i beröring med, blevo svaren mycket olika. Den ene trodde att han berört en vägg, den andre att han fattat om en trädstam etc. Alla hade vissa intryck av beröringen, men ingen hade kommit underfund om att han hade rört vid en elefant.

Kontakten med en del gav ej den rätta uppfattningen om det hela.

Denna episod — om verklig eller konstruerad betyder i detta fall mindre — illustrerar på ett träffande sätt, huru människor i allmänhet förhålla sig till sanningen. Vi människor komma allt emellanåt i beröring med sanningen, men vi komma från olika håll och möta därför olika sidor av densamma. Därvid går det oss i många fall precis som det gick för de blinda: vi taga delen för att vara det hela och få därigenom en ofullständig och oriktig uppfattning om det helas beskaffenhet. Vi förväxla så lätt det fragment av san-

ningen, som vi funnit, med sanningen i dess helhet. När vi så möta en människa, som kommit i beröring med en annan sida av den stora sanningen, händer det ofta, att vi falla för frestelsen att ej blott betvivla, utan kanske t. o. m. förneka, hennes uppfattning av sanningen, emedan den ej stämmer riktigt överens med vår egen.

Här finna vi ett synnerligen kraftigt belägg för riktigheten av apostelns ord: "Vår kunskap är ett styckverk, och vårt profeterande är ett styckverk". Här hava vi att söka förklaringen till den mångfald av mänskliga meningar och trossystem, varigenom t. o. m. sanningssökarna uppdelas i så många grupper med deras inbördes motsättningar.

Denna vår begränsning, när det gäller vår uppfattning av sanningen, träder oss tillmötes på ett särskilt i ögonen fallande sätt i fråga om människors uppfattning om bibeln och dess budskap.

Bibeln är framför allt den stora sanningsuppenbarelsen. Där möta vi sanningen om Gud och den han har sänt, sanningen om oss själva och om livets mening. Där ställes vi inför Honom, som om sig kunde säga: "Jag är sanningen".

Kristenhetens historia visar oss emellertid, huru fragmentarisk människors insikt om denna sanningsuppenbarelse egentligen är.

Någon har sagt, att bibeln kan liknas vid ett musikinstrument, på vilket alla möjliga melodier kunna spelas. Även om denna bild haltar, d. v. s. ej kan utföras i alla detaljer, så tjänar den dock

som uttryck för den sanningen, att ett otal åsikter och meningar och därpå grundade samfundsbildningar av vitt skilda slag åberopa sig på bibeln som grundval.

Här kunna vi få en mäktig föreställning om differensen mellan den bibliska sanningsuppenbarelseens storhet och de mänskliga meningarnas litenhet.

Under det att bibeln — även om den ger oss en progressiv gudsuppenbarelse — är en homogen (enhetlig) bok, ehuru dess författare representera olika levnadsställningar, kunskap och temperament och tillhöra vitt skilda perioder i historien, finner man, att många av de trosriktningar, som åberopa sig på bibeln som auktoritet, äro till den grad heterogena (olikartade), att de rent av tyckas vara oförenliga.

En uppräknig och karaktäristik av kristenhetens olika riktningar skulle föra oss alldeles för långt, varför vi få nöja oss med blott några antydningar i detta avseende.

Om vi i detta sammanhang bortse från den, som det tyckes, oförsonliga motsättning, som — åtminstone hittills — utmärkt två av kristenhetens huvudriktningar: katolicismen och protestantismen, så återstå de många protestantiska samfunds- och sektbildningarna med deras ofta skarpa och i vissa fall även här — som det f. n. synes — oförenliga differenser.

Här påträffar man å ena sidan teologiskt-dog-

matiska riktningar av en i regel mera intellektualistisk prägel och å andra sidan riktningar, som kännetecknas av en mystik, där känslan är mera förhärskande och där "det inre ljuset" är normgivande och "det inre livet" betyder mest. Hos de förra är det först och främst fråga om "den rena läran", varvid livet ofta försummas. Hos de senare lägges huvudvikten på det kristliga livet, under det att läran och dogmerna tillmätas mindre betydelse.

Vi möta å ena sidan ceremoniöst-ritualistiska riktningar med lyx och grannlåt i kyrkorna och en nästan teatralisk, eller i varje fall mera estetisk än andlig gudstjänst. Å andra sidan finna vi mer eller mindre puritanskt-bildstormande riktningar, där man ej vill veta av någon som helst grannlåt, ja, där man över huvudtaget ej tål några prydnader alls.

Ser man på kristenhetens uppdelning från en annan synpunkt, så möter man en mängd olika riktningar, från den strängaste sakramentalism till sådana, som helt och hållet förkasta de s. k. sakramenten.

För att slutligen välja ännu en indelningsgrund för kristenhetens uppdelning (och splittring) kunna vi nämna: å ena sidan kalvinistiska riktningar med deras predestinationslära, enligt vilken människorna äro på förhand bestämda till frälsning eller förtappelse, allt enligt Guds eviga rådslut. Å andra sidan och som en hälsosam motvikt mot

denna dystra åskådning hava vi de arminianska riktningarna (uppkallade efter en holländsk teolog, Arminius, 1560—1609) som betona den sanningen, att Gud erbjuder alla människor sin frälsning och att envar har frihet att mottaga eller förkasta densamma.

I detta sammanhang kunde man även nämna universalismen, vars anhängare bl. a. förfäktade den satsen, att alla människor till sist skola bli frälsta.

Tiden bleve oss för kort, om vi skulle inlåta oss på en mera ingående karaktäristisk av alla dessa sins emellan olika riktningar, som dock — egendomligt nog — hava det gemensamt, att de anse sig stå på biblisk grund. Vare det nog med att säga, att deras förekomst är ett utomordentligt belägg för bibelns universalitet och vida horisont å ena sidan och för det mänskligas begränsning å andra sidan.

*

Bibeln har ett budskap för alla tider, alla folk, raser och individer. Människors olikhet i fråga om ålder, begåvning eller social ställning spelar därvid knappast någon roll. Budskapet passar för dem alla.

Detta kan däremot ej sägas om de olika samsfundsbyggningarna och deras budskap. Vad som där passar för den ene, passar ej för den andre, och vad som duger för en tid, tyckes ej vara livsdugligt för ett annat tidsskede. Om de mänskliga

systemen kan man i sanning instämma i författarens ord:

”Vår lilla visdom har sin dag, den har sin dag och flyr igen . . .”

Sanningen är oföränderlig till sitt väsen; det är vår uppfattning om densamma som förändras. Insikten om detta faktum borde verkligen göra oss litet mindre tvärsäkra på vår egen ofelbarhet och litet mer förstående gentemot andra, som hava sett sanningen från en annan sida än vi.

Ej minst i fråga om bibeln måste vi erkänna, att ”vår kunskap är ett styckverk”. Vi må å ena sidan komma i håg, att bibeln (ehuru den har ett budskap till alla folk) i viss mening är en österländsk bok. Den är nämligen skriven av österländska författare på ett språk med växlande bilder och med en för oss delvis främmande tankegång. Deras budskap har ej kommit till oss direkt utan genom det ”medium” som utgöres av de gängse idéer, det språk och uttryckssätt som begagnades av det folk, till vilket det först riktade sig. Å andra sidan må vi lägga märke till det märkliga sakförhållandet, att Österlandets folk ännu ej lämnat några egentliga bidrag till förståelsen av denna underbara bok. Med tanke på deras speciella förutsättningar att förstå bibelns språk och tankar hava vi anledning tro, att vi även i detta avseende skola få räkna med ”Licht von Osten” (ljus från öster). När Indiens och Kinas folk gripits av Jesus Kristus och bibelns

sanningsuppenbarelse även i den meningen, att några av dess representanter med sin mystisk-filosofiska läggning komma att från sin andliga horisont tolka Kristus och hans lära, är det högst sannolikt, att vi skola ställas inför vissa synpunkter, för vilka Västerlandets folk hittills stått främmande.

Under alla förhållanden anstår det oss att i väntan på mera ljus komma ihåg vår nuvarande begränsning och vara på vår vakt mot förmåtenheten att såsom "obiblisk" stämpla varje åsikt som avviker från vår egen.

Man skulle, med reservation för bildens ofullkomlighet, kunna likna bibeln vid en katedral, genom vars olikfärgade glas sanningens ljus bryter sig. I denna katedral hava de olika kyrkorna och samfundet sina platser och fönster. Ljuset är detsamma, men varje samfundsfönster representerar ett olika medium, genom vilket ljuset brytes. Därav de olika färgnyanserna av samma ljus.

Den urkristna församlingen.

Idealet för den kristenhet, som rymmes inom sanningens stora katedral uttryckes, i vad det gäller de olika gruppernas förhållande till varandra, enklast och bäst genom begreppet: *enhet i mångfald*. Där skall gåvornas mångfald underordnas Andens enhet.

Så uppfattade man också förhållandet under kristendomens första dagar. Apostlatidens församlingar utgöra ett värdefullt illustrationsmaterial i detta avseende. Där funnos divergerande meningar i olika frågor, men detta fick ej rubba enheten. Där fanns t. ex. den "judaiserande" falangen, som representerade den lagiska uppfattningen med starkt betonande av lagens bokstav. (Denna typ har i regel vållat den kristna församlingen de största svårigheterna). Gentemot denna stod en mera fri riktning, som bestämt motsatte sig bokstavens herravälde. Men aldrig blev det på allvar fråga om att på grund av dessa meningskiljaktigheter bryta sig ut ur församlingen eller söka bilda ett nytt samfund.

I den kristna församlingen förekom dop, både äldres dop och barndop samt olika dopsätt, men ej bildade man olika församlingar och samfund på grund av olika uppfattning i dessa frågor. Man lät lagivrarna hållas men hävdade å andra sidan sin genom Kristus nyvunna ställning under frihetens lag.

Den kristna församlingens ledare hade divergerande åsikter i vissa frågor. Petrus och Paulus intogo olika ståndpunkt till vissa spörsmål. Pauli teologi skilde sig på vissa punkter ganska väsentligt från Jakobs. Paulus och Barnabas voro också av olika mening i ett och annat. Men aldrig kom någon av dessa män på den tanken, att — på grund av en eller annan meningsskilj-

aktighet — söka samla sina anhängare för att bilda en ny grupp eller församling.

Församlingarna kunde sins emellan vara mycket olika. Man behöver blott studera församlingarna t. ex. i Rom, Korint, Galatien, Filippi och Tessalonika för att få tillräckligt med exempel därpå. Där funnos ej blott olika nationaliteter med sina egenarter utan en hel mängd olika smak- och åsiktsriktningar, men intet av allt detta fick lov att förstöra enheten.

På den tiden var Andens enhet långt mera värd och betydde därför mera än några små mänskliga särmeningar, när det gällde de kristnas förhållande till varandra.

Ej blott församlingens historia enligt Apg. utan även — och kanske i ännu högre grad — de apostoliska breven vittna om förekomsten av vitt skilda meningar och tankeriktningar. Man kan rent utav säga, att största delen av breven tillkommit — åtmistone delvis om ej förnämligast — på grund av olika uppfattningar i vissa frågor.

Somliga av Pauli brev t. ex. (f. ö. de i viss mening mest betydande) tyckas hava till huvudsaklig uppgift att rätta till sådana förhållanden, som — på grund av vissa olikheter i åskådning eller livsföring — höllo på att äventyra församlingens andliga enhet och sänka det kristliga livets kvalitet.

Församlingen i Korint erbjuder, framför alla

andra, exempel på heterogena element med stora splittringsmöjligheter. Där hade man ej blott olika grupper med var sin favorit bland församlingens lärare. Där rådde också olika meningar om både dop, nattvard och äktenskap, ja, t. o. m. i fråga om moral.

Om man undersöker förhållandena, skall man finna, att flertalet av de konflikthanledningar med ty åtföljande splittring i olika kyrkor och samfund, som möta oss i nyare tid, förefunnos redan under de första århundradena av den kristna kyrkans historia. Men trots allt detta var apostatidens kristna församling en enhet.

Församlingens enhetsgrund.

Inför en senare tids andliga splittring frågar man sig ovillkorligen, vad det var som höll de första kristna tillsammans, trots skiftande meningar. Var det måne den judaiserande riktningens krav på lydnad för Mose lag (med omskärelse etc.) eller var det vad senare tidens lag- och samsfundsivrare kalla "dopsanningen", som utgjorde det sammanhållande bandet? Ingalunda. Ej heller var det vare sig Paulus, Petrus eller Apollos. Ingen av dem var stor nog att samla alla omkring sig. De voro också insiktsfulla nog att ej försöka sig på ett liknande experiment.

Den sammanhållande faktorn mitt under alla mänskliga meningars virrvarr var ingen mindre än Kristus själv. Han var så upphöjd bland de troende, och hans auktoritet var så levande och mäktig, att han kunde draga alla till sig. Inför den mäktiga känslan av hans närvaro låg det helt och hållet utanför deras tankar att kunna samlas omkring någon eller något annat. Han var för dem "den främste i allt".

I den apostoliska församlingen var Kristus den medelpunkt omkring vilken allt rörde sig.

De troendes föreningsband var ej: samma åsikter, bruk och ceremonier, utan kärleken till deras gemensamme Mästare. Denna kärlek var verksam i en kropp, genom en tro, mot ett gemensamt hopp, genom ett dop (dopet till Kristus), i vandringen (livet) inför en och samme Herre, som är allas Fader.

Trots energiska försök från de förutnämnda judaiserande riktningarna att föra församlingen in under träldomsoket, åtnjöt den urkristna församlingen frihet från lagisk trälldom och yttre uniformitet i detalj. Det sammanhållande bandet var, som redan blivit sagt, kärleken till och hängivenheten för Kristus och en stor gemensam sak. Kristus var verkligen huvudet för församlingen, och de kristna kände, att de med alla sina olikheter i uppfattning — tillhörde en och samma kropp och därför voro varandras lemmar.

Som redan påpekats hade de olika församlin-

garna olika karaktär, olika uppgifter och svårigheter. Var och en av dem fick ock sitt särskilda budskap genom "församlingens ängel". (Se Uppb. 2: 1—3: 22). Den sjufaldige (ene) Anden uppenbarade sig i olika gestalt för de sju församlingarna. För Efesus-församlingen var han den, som vandrar bland de sju gyllene ljusstakarna, under det att han håller de sju stjärnorna i sin högra hand. För Smyrnas församling presenterade han sig såsom den uppståndne och levande. För Pergamus var han det skarpa, tveeggade svärdet. För Tyatira, Sardes, Filadelfia och Laodicea uppenbarar han sig i olika gestalt. Men bakom varje uppenbarelseform står den ende Guden, Jehova, den väldige: "Jag är", som vet och känner till allt i församlingens inre och yttre liv och som bestämmer de olika belöningarna för dem som bliva överbinnare.

När man inom de olika församlingarna kände allt detta, huru skulle man kunna annat än söka bevara "Andens enhet genom fridens band"?

Den nutida kristenheten.

Tiden har gått, och släkter hava följt släkters gång. Genom hela historien (från den kristna tidräkningens början) sträcker sig kristendomen

som en mer eller mindre djupt ingripande faktor i den enskildes och folkens liv.

Inför en nära tvåtusenårig utvecklingshistoria, som ju kristendomen har, ligger den frågan nära till hands: "Hur ter sig den nutida kristenheten vid jämförelse med den urkristna församlingen?" Har det varit en jämn utveckling? Kan man säga, att kristenheten av i dag står kvalitativt högre än den urkristna församlingen, vars andliga arvtagare den är kallad att vara? Knappast. I varje fall ej när det gäller omedelbar friskhet och brinnande evangeliskt trosnit.

Om vi anlägga enhetssynpunkten på vår jämförelse mellan de första århundradenas och tjugonde århundradets kristenhet, blir resultatet långt ifrån uppmuntrande. Vi stå här inför det egendomliga sakförhållandet, att den kristenhet, som bekänner sig stå på bibelns och den urkristna församlingens grund, är splittrad och — trots sin försäkran om trohet mot bibelns auktoritet — ej tyckes kunna stå tillsammans på den gemensamma grunden.

Samfunds- och gruppbildningarna äro f. n. så många, att man egentligen behövde en särskild handbok med förklarande anmärkningar för att kunna någorlunda hålla reda på dem alla.

Medan under den första kristna tiden hedningarna med förvåning och beundran lade märke till de kristnas enhet och inbördes kärlek, undrar man i våra dagar, varför det skall vara så många

samfund och sekter, och den fråga framställles ofta: "Vem skall man tro?" Och istället för att utropa: "Se, huru de kristna älska varandra", ha-
va de utomstående i våra dagar ofta anledning att med förvåning utropa: "Se, huru de kristna kivas inbördes och motarbeta varandra."

Den tänkande allmänhetens undran över de kristnas splittring är i regel ej konstlad utan fullt uppriktig och i varje fall befogad. Varje intelligent människa torde utan svårighet kunna förstå, att ej alla kunna förväntas ha samma uppfattning i alla frågor. Men vad de ej gärna kunna förstå, det är att somliga människor skola framställa sig själva bättre än andra ärliga kristna, som man dock måste erkänna vara på väg till samma himmel, och ej anse sig kunna ha något gemensamt med dem. (Jag har visserligen en gång — för c:a tjugofem år sedan — hört en predikant, som vid en dopförrättning uttryckte sina tvivel, huruvida andra samfunds medlemmar verkligen kunde vara kristna. Men sådan oresonlig partiskhet hör väl — utom i något enstaka fall — till en förgången tids propagandametoder.

I många fall är olikheten mellan de olika samfunden och grupperna i fråga om medlemmarnas religiösa uppfattning så obetydlig, att den knapast kan påvisas, åtminstone ej utan användande av förstoringsslags. Vad som däremot lätt kan observeras, är en viss sinnets motsättning, vilken

splittrar t. o. m. sådana, som eljest hava i stort sett samma åsikter.

Denna beklagliga företeelse möter oss även bland de grupper, vilkas medlemmar föra en särskilt hög andlig bekännelse. Det finnes exempel på att man i dessa kretsar gått så långt, att man t. o. m. öppet "profeterat" mot varandra.

Att sådant ej kan vara av Gud, bör varje andligt upplyst människa utan vidare kunna förstå. Ingen vill väl ändå hävda den satsen, att det är Guds ande som splittrar de troende, utsår bitterhet bland dem eller uppmuntrar det kärlekslösa dömande, som ofta florerar. Allt sådant är främmande för Guds ande, ja, man bedrövar därigenom Guds ande. Guds ande vill skilja de troende från världen men ingalunda splittra dem inbördes.

Nu brukar man ibland söka försvara de olika trosriktningarnas uppkomst och den rådande splittringen såsom varande uttryck för livets förmåga att skapa sig nya former.

Andra bruka försvara den rådande splittringen med det vackra talet om att det är historiens Gud, som leder utvecklingen även i detta hänseende.

Båda dessa uttalande uttrycka visserligen en allmän sanning, men denna är ej tillämplig på alla möjliga företeelser.

Livets förmåga att skapa sig nya former är ett faktum, som ingen ärlig och intelligent iakttagare skulle kunna förneka.

Vi tro också på "historiens Gud", ej blott som ett begrepp utan som en levande verklighet. Vår tro i detta avseende stöder sig på Jesu uttalande: "Min fader verkar intill nu; jag verkar ock", liksom på hans ord till lärjungarna: "Jag hade ännu mycket att säga eder, men I kunnen icke nu bära det".

Men att åberopa dessa sanningar för att därmed försvara splittringen och rivaliteten bland de kristna bekännarna är fullkomligt oriktigt. Det är att draga alldeles felaktiga slutsatser av dessa lärdomar.

Ej heller kunna söndringarna försvaras såsom varande "bibliska" i den meningen, att de skulle där rekommenderas. Olikhet i uppfattning (rörande trossaker, administration etc.) är en sak; därur framgående söndring och rivalitet är någonting helt annat. Det förra hör med till det mänskliga förståndets begränsning och är både förklarligt och försvarligt. Det senare åter är en yttring av ett köttsligt sinnelag, av partisinnet, som ingalunda är av Gud utan helt och hållet oförenligt med Kristi sinne. Detta är något, som bibeln allvarligt varnar för.

Gud har ej givit oss och fordrar ej heller, att vi alla skola hava lika huvud, d. v. s. tro och tänka lika i alla frågor, men han vill, att vi skola vara "ett hjärta och en själ", d. v. s. älska varandra uppriktigt av rena hjärtan.

Med tanke på den splittring, som kännetecknar

den nutida kristenheten, bör den sanningen starkt framhållas, att det trots allt dock finnes blott *en* Guds församling, *en* helig, allmännelig kyrka: de heligas samfund. Församlingen kan framträda under olika namn och på olika platser, men den är alltid — på grund av själva sitt väsen — *en*. Det bibliska språkbruket i detta sammanhang utgör ett ytterligare bevis för denna sanning. När det talas om att församlingen är Kristi kropp, Kristi brud, Guds tempel och att Kristus är församlingens huvud, så framgår därav, att församlingen betraktas som *en*.

Inför det församlingsideal, som möter oss i dessa namn och bilder, under vilka Guds församling presenteras för oss, blir de kristna inbördes splittring synnerligen svår att förklara och ännu svårare att försvara från både biblisk och kristlig synpunkt. Om församlingen är att likna vid en kropp, en levande organism, så är det både onaturligt och orimligt att den skall vara delad. Paulus framhåller också orimligheten av att kroppens olika lemmar skola strida mot varandra, på samma gång han framställer den retoriska frågan, huruvida Kristus såsom församlingens huvud kan vara delad.

När församlingen kallas ett Guds tempel och de kristna kallas levande stenar i detta tempel, så kan väl den bilden ej gärna betyda, att stenarna skola vara skilda från varandra. En söndrad för-

samling och en delad Kristus äro båda två anomalier, någonting onaturligt och orimligt.

Varje uppdelning av Jesu lärjungar i rivaliserande och varandra bekämpande grupper är tvärt emot Kristi ande och hans tydliga uttalanden vid olika tillfällen. Den strider också mot vad man i bästa mening kan kalla biblisk uppfattning.

Bibeln känner, som bekant, ej till olika samfund, som — på grund av olikhet i uppfattning rörande teologiska eller organisatoriska frågor — skarpt avgränsa sig från varandra, än mindre motarbeta varandra.

När man inom ett samfund sätter sig själv och sin egen lilla mening så högt, att man ej kan erkänna andra Guds barn eller hava något gemensamt med dem, då är man inne på en väg, som ett upplyst samvete förstår är varken biblisk eller i sann mening kristlig.

Genom ett sådant uppträdande ej blott sårar man vakna samveten, utan man ger anledning till sådan anstöt, som Paulus talar om i den allvarliga förebråelsen: "För eder skull försmädas Guds namn bland hedningarna".

När andliga ledare kunna vara till grad exklusiva att de t. o. m. avböja en broderlig och för deras samfundsteologi så ofarlig inbjudan, som att vara med i ett predikantförbund, där man ej diskuterar några lärofrågor utan samlas till gemensam uppbyggelse omkring Herrens ord, då får man ej förvåna sig över att ärliga och vakna sjä-

lar känna sig reserverade och sårade inför en sådan företeelse, så främmande för Kristi undervisning och kristendomens anda.

Yttringar av den andliga splittringen.

Om vi med några ord utöver det redan sagda skulle dröja inför en och annan yttring av den rådande splittringen och motsättningen bland de troende i våra dagar, så skulle vi först vilja framhålla det principiellt förkastliga uti att — såsom ännu allt emellanåt sker — arbeta på att vinna medlemmar från andra församlingar och samfund, där man dock vinnlägger sig om att leva till Guds ära.

En särskild beklaglig form av samfundspropaganda är den, där man ej blott går omkring hos andra samfunds medlemmar och agiterar för någon särskild "sanning" utan även begagnar sig av t. o. m. anonyma traktater, där samfundsintresset ej sällan hävdas på bekostnad av både kärlek, rättfärdighet och sanning.

Denna samfundspropaganda är tvärtemot Kristi mening. Då han vill bryta ned "den skiljemur", som stod emellan oss, söker denna propaganda vidmakthålla skiljemurarna. Den skapar en konstlad andlig klass-skillnad, lika förkastlig som den sociala klass-skillnaden. Den vittnar även om betänklig brist på god takt.

De andliga frukterna av sådan propaganda innebära för det första i regel ej någon vinst för Guds rike och kunna dessutom aldrig bli något allmånkristligt glädjeämne men väl ofta motsatsen.

Det händer nämligen ofta, att de människor, som dragits över genom mer eller mindre "lojal" samfundspropaganda, ej undergå någon annan förändring än den, att de bliva mera exklusiva och ofördragsamma mot andra troende. Det visar sig ofta, att de visserligen fått ett starkare samfundssinne men ingalunda mer av Kristi sinne. I stället för att söka förverkliga det kristna idealet: "Andens enhet genom fridens band", bliva dessa nyförvärvade medlemmar de ivrigaste proselytmakarna. Så finner man, hurusom en del av dem nedläggga långt mera arbete på att vinna medlemmar från andra samfund än på att föra människor från syndens död till rättfärdighetens liv. Det finnes här och var personer, som äro mera samfunds- än hjärteomvända och mera nitiska för det egna samfundet än för Gud.

Genom sådana övergångar främjas, som sagt, i regel ej Guds rikets intressen, men väl händer det ibland, att de skadas därigenom. Detta sker isynnerhet, när människor lockas att övergå från en varm, andlig livsrörelse till en torr, dogmatisk-spekulativ riktning.

Det finnes ju som bekant en del rörelser med religiös etikett, som åberopa sig på bibeln, ja,

göra anspråk att vara "bibelforskare", men vilkas intresse tyckes ligga uteslutande på andra linjer än dem Kristus och hans apostlar anvisat. De hava t. ex. aldrig haft — ej heller arbetat med syfte att få — någon andlig väckelse. Bland dessa egendomliga riktningar kunna de s. k. russelliterna och "Efraims budbärare" nämnas som typiska. Frånsett deras underliga bibeltolkning tyckas dessa i stor utsträckning leva på att klandra och nedsätta andra samfund och kanske företrädesvis dem, som mest vinnlägga sig om att föra människor till personlig livsgemenskap med Gud.

Tyvärr äro dessa ej de enda, som begagna denna metod för att vinna framgång (om möjligt) på andra samfunds bekostnad. Det finnes, beklagligt nog, andliga ledare, som tyckas vara lika angelägna om att vidmakthålla skiljemurarna mellan sig och andra troende som att markera avståndet från världen.

Sådana företeelser äro yttringar av det trångsynta partisinnet, som är främmande för Kristi ande. De uppenbara ej ett andigt utan ett köttligt sinne.

Det är ej — vi upprepa det ännu en gång — Guds ande som vållar splittring bland Guds barn utan det är mänskliga tankar och planer, oavsett om det därvid gäller dogmatiska, administrativa eller rent personliga frågor.

Vad här sagts, gäller helt naturligt ej om sådana uppdelningar, som betingats av församlin-

garnas tillväxt, av geografiska hänsyn etc., när de olika grupperna dock känna sig som ett med varandra och arbeta i innerligt samförstånd. Det gäller däremot om dessa söndrade grupper, där man splittrats, i regel ej på grund av någon svårighet rörande själva livet utan fastmer på grund av meningsskiljaktigheter i fråga om lära eller organisation. Det gäller dessa riktningar, där man håller mera på sin egen lilla mening än på den kristna enheten och där man — i stället för att taga vara på det myckna som förenar — tager fasta på någon liten detalj som kan åtskilja.

Somliga splittringsföreteelser äro lättare att förklara än andra. Om t. ex. Russells anhängare gå skilda vägar, är detta knappast någonting att förundra sig över. När man ger fantasien och spekulationen så pass fria tyglar, som där sker, för att få det uppgjorda systemet att någorlunda gå ihop, kan man ej gärna vänta någon egentlig stabilitet eller enighet i uppfattningen. Olikheten har i detta fall knappast någon religiös motive-ring. Likaså förhåller det sig med andra riktningar, där enheten är beroende av samma uppfattning angående "tider och stunder".

Egendomligare ter sig splittringen, när det gäller grupper, som — mer än de förstnämnda — kunna kallas livsrörelser. När t. ex. baptistförsamlingar och s. k. pingstförsamlingar gå isär, kan man väl ej säga, att detta i regel beror på någon högre uppenbarelse eller på grund av någon djup-

gående differens i fråga om lära eller organisation. Ofta beror splittringen på ett rent personligt förhållande. Ibland kan hela söndringsföreteelsen vara en ren maktfråga. Sådan splittring synes oss vara möjlig endast i den mån Kristus blir undanskymd. I varje fall visa dessa splittringar, att dogmer ej äro tillräckliga såsom enhetsgrund. Erfarenheten vederlägger också det på sina håll gjorda påståendet, att t. ex. dopet skulle vara någon tillförlitlig enhetsgrund. Det synes tvärtom som om just de kretsar, där "dopsanningen" dominerar, vore mera splittrade än vad fallet är inom andra grupper. Man kan åtminstone ej påstå, att enheten och sammanhållningen där är större.

Ju mer Kristus dominerar bland de troende, desto mindre bliva splittringstendenserna. "När jag bliver upphöjd från jorden, skall jag draga alla till mig."

De troendes närmande till Kristus måste betyda deras närmande till varandra.

Inför Herrens bord.

Ett av de mest vemodiga dragen i den andliga splittringen träder oss till mötes i de troendes förhållande till varandra, när det gäller firandet av Jesu döds åminnelse (Herrens nattvard). Här

möter oss en företeelse, som för andligt vakna och ej av samfundspropaganda eller rationalism genomträngda själar är helt enkelt upprörande. Den framträder, när somliga samfund göra rätten att få deltaga i denna måltid beroende av ens ställning till vissa samfundsdogmatiska frågor. Detta är att tydligt förvanska Jesu mening. Det innebär nämligen, att *man sätter samfundsförhållandet framför gudsförhållandet*, d. v. s. man tillmäter en människas förhållande till en samfundsdogm större betydelse än hennes förhållande till Gud.

Dessa exklusiva riktningar handla som om det vore samfundets eller församlingens bord, ehuru det tydligen är Herrens bord. Det är ju ej församlingen (lärjungarna), som bjuder utan det är Herren. Det enda villkor han uppställt för att få vara med vid hans bord är att man är lärjunge och älskar honom, även om man ej i allt har samma uppfattning som alla de andra lärjungarna.

Gästerna vid det första nattvardsbordet voro vitt skilda från varandra med hänsyn till både temperament och uppfattning. Vad som förenade dem var kärleken till deras gemensamme Mästare, vilket också är villkoret för verkligt lärjungeskap. *Lärjungeskap är det enda villkor som Kristus satt upp för delaktighet i åminnelsemåltiden.*

Intet samfund har därför något kristligt berättigande att utesluta en Kristi lärjunge från Herrens bord. Ställningen till dopet kan här ej bli

avgörande, bl. a. därför, att dopet ej omskapar hjärta och sinne.

Finnes det verkligen någon andligt upplyst kristen, som — med ledning av Jesu och apostlarnas förkunnelse eller praxis — kan tro, att Kristus i våra dagar kommer t. ex. till en baptistförsamling och säger: "Jag dukar nu mitt bord i eder krets och bjuder eder vara välkomna, men se för all del till, att inga "barndöpta" lärjungar komma med". Eller tror någon, att Mästaren kommer till en s. k. pingstförsamling och säger: "När jag dukar mitt bord och bjuder mina lärjungar dit, gäller detta endast dem, som kalla sig pingstväänner"?

Vilken människa med andligt sinne och oförvillat omdöme kan tro, att den Kristus, som förebrådde farisséerna för deras småaktiga fasthållande vid vissa former och cermonier och som sade, att den himmelske Fadern ville giva Helig Ande åt var och en som bad därom, skulle sedermera mena, att Andens verk skulle vara bundet vid ett cermoniellt bruk av vatten?

Ett intelligent studium av Nya Testamentet och kristendomens historia blåser bort varje sådan föreställning.

Det är nästan ofattbart, huru någon kan ha mod att träda fram och påstå, att en sådan avgränsning mellan Jesu lärjungar skulle vara i överensstämmelse med hans vilja, som bad att hans lärjungar måtte bliva ett i sanning och som

gav sitt liv för att "samla och förena Guds förskingrade barn".

Ingen samfundsdogmatiker skall kunna övertyga intelligenta kristna att bortvisandet av någon lärjunge från Herrens bord är vare sig bibliskt eller i överensstämmelse med Jesu vilja och avsikt.

I allmänhet är det samfunds- och församlingsledarna, som äro mest ansvariga för det närvarande splittringstillståndet. Att sedan även en stor del av de exklusiva gruppernas medlemmar gripits av ofördragsamhetens ande, beror i stor utsträckning just på den andliga fostran de fått av sina ledare.

Huru djupgående splittringen mellan de troende egentligen är, t. o. m. när det gäller de samfund, som äro representerade i Frikyrkliga Samarbetskommittén, framskymtar allt ibland. Detta sker ej blott ute på fältet, utan det inträffar även inom samarbetskommittén själv. Ett lika beklagligt som tydligt exempel därpå fick man vid förra frikyrkomötet. Från olika håll hade uttryckts en önskan om gemensam nattvardsgång såsom en värdig och lämplig avslutning på mötet i fråga. Ärendet fördes också på tal i resolutionskommittén. Där mötte tanken emellertid så starkt motstånd, att den måste — för fridens skull — avföras som orealiserbar. Ett par representanter upptogo nämligen saken så allvarligt, att de rent ut förklarade, att ett event. fasthållande vid tanken på ge-

mensam nattvardsgång skulle äventyra hela samarbetet.

Ytterligare fem år av kyrkopolitiskt samarbete har — av allt att döma — ej fört Samarbetskommittén längre fram mot verklig andlig enhet. Detta kom till synes vid det möte inom kommittén, där programmet för 1929 års frikyrkomöte bestämdes i sina huvuddrag.

Bland förslag som inkommit till kommittén var också ett från de frikyrkliga studenterna, där man framhöll önskvärdheten av gemensam nattvardsgång. Förslaget var undertecknat av akademici, representerande de tre samfunden.

Förslaget mottogs med sympati och glädje på två håll men mötte ett kompakt motstånd från det tredje, där man bl. a. sade sig ej kunna inse "vad det skulle tjäna till", eller ens kunna förstå, vem som skulle arrangera en event. nattvardsgång, när det ej fanns någon församling bakom!

När man lyssnade till diskussionen om denna sak — efter mer än tio års officiellt samarbete—, kände man det ibland som om något av medeltidens skolastiska, kalla atmosfär levde kvar bland tjugonde århundradets frikyrkofolk. Djupast sett är det intoleransens ande, som ännu delvis lever kvar.

Vad skall man, inför en sådan företeelse, säga om det kristna samarbetet och om den anda, som bestämmer förhållandet mellan de troende?

Här skall man ej komma och peka på vad som

uträttats utefter den kyrkopolitiska linjen: "frikyrklig begravning", undersökning om frikyrkighetens utbredning i vårt land, etc. Från enhets-synpunkt är allt detta ej mera djupgående, än att "även hedningarna" kunna göra detsamma. Lika mycket samarbete kan under vissa förhållanden etableras av olika politiska patier, blott man även där är viss om att man ej uppgiver sin "egenart". Strängt taget är det en skam att samarbetet mellan kristna församlingar och samfund ej skall vara mera djupgående och förtroendefullt än mellan olika politiska partier, där den *egna* fördelen bestämmer hållningen till även stora principfrågor.

Varje intelligent kristen inser tydligt, att vår ställning till frågan om "de heligas gemenskap", när det gäller Herrens bord är vida mer avgörande för hur det står till med den andliga enheten än ett gemensamt uppträdande i fråga om frikyrklig begravning eller när det gäller vissa sociala spörsmål, m. a. o. periferiska frågor.

I Herrens nattvard illustreras tydligare än i någon annan av våra kyrkliga handlingar den sanningen, att Kristus dog för att "samla och förena Guds förskingrade barn".

Somliga av Kristi lärjungar i våra dagar tyckas det oaktat i sitt förhållande till andra leva kvar på samma ståndpunkt som den nitiska lärjunge vilken — innan han lärt bättre — sade: "Vi förbjödo honom, eftersom han icke följde med oss."

Man vill gärna tro, att de mera känsliga bland dessa lärjungar en dag skola få höra Mästarens ord: "Förbjud honom ej"

Det är genom Jesu blod vi blivit återförenade med Gud men också med varandra (Jfr. Ef. 2: 13 f. f.) Huru kan man då hava mod att låta t. ex. vattnet åtskilja det som blodet förenat? Detta är ju att tillmätta vattnet större betydelse än blodet.

Vattendopet missbrukas och dess religiösa värde förringas högst betydligt, ifall man låter dopgraven bliva en vallgrav, bakom vilken man förskansar sig gentemot andra kristna.

Vid närmare eftertanke torde den med kristendomens historia någorlunda förtrogne svårligen kunna komma ifrån den slutsatsen, att vattendopet närmast är en rituell handling och ingalunda något frälsningsvillkor.

Att låta en rit, om ock utomordentligt vacker, betyda mer än själva livsförhållandet, kan ej försvaras på annat sätt än genom samfundssofism.

Herrens måltid är ju en åminnelsemåltid, d. v. s. dess syfte är bl. a., att vi på nytt i vårt medvetande skola uppleva Jesus Kristus och erinra oss betydelsen av hans återlösningsverk.

Den vill därför även påminna oss om syftet med försoningsverket, om huru Kristus genom sin död nedbrutit "den skiljemur, som var ett stängsel mellan oss" och att vi alla i en och samme ande hava tillträde till Fadern. (Ef. 2: 18).

Hur kan man inför denna sanning anse sig stå

till svars med att utestänga en kristen från gemenskapen omkring Herrens bord?

Att från Herrens bord utestänga en Jesu lärjunge må vara i god överensstämmelse med en viss kyrko- och samfundspolitik, men det är varken bibliskt eller kristligt, d. v. s. i harmoni med vare sig bokstaven eller andan i Jesu och apostlarnas förkunnelse. Det kan rent utav sättas i fråga, huruvida det ej är "att på nytt korsfästa härlighetens Herre", när man — t. o. m. när det gäller att fira Jesu döds åminnelse handlar tvärt emot hans tydligt uttalade vilja och i strid mot syftet med hans död, i det att *man gör den handling, som skulle vara ett samlingstecken, till ett splittringens tecken.*

Det synes som om "denna tidsålders gud" skulle ha åtminstone ett medel, varigenom han förblindar även en hel del troende, och detta medel är den partisinnade samfundsandan, där man låter en mindre, isolerad sanning skymma bort det stora sanningssammanhanget. Tack vare detta bedrägeri har det lyckats Satan att effektivt hindra Guds rikes framgång i världen.

Finnas "bibliska" församlingar?

Ett ord, som ofta begagnats och som ännu användes i samfundskontroverser, är uttrycket: "biblisk". Det har blivit ej blott en etikett utan

ett slagord, som man i vissa kretsar använt så ofta, att man förlorat känslan för dess verkliga innebörd. Somliga taga saken så enkelt, att de tyckas tro, att allt som står omtalat i bibeln är "bibliskt", utan att alls fråga efter bibelns andemening. En hel del människor hava ej heller gjort klart för sig skillnaden mellan det som bibeln refererar och det som står som påbud.

Detta hindrar ej, att många försöka använda etiketten: "biblisk" som ett "shibboleth", varigenom man anser sig berättigad att draga upp gränslinjer gentemot andra lika ärliga och intelligenta kristna.

Nu förhåller det sig så, att somliga av dem, som använda den största etiketten, ej äro bibliska annat än i den meningen, att de (jämte många andra) uppenbara liknande brister som de, vilka förekomma i somliga av de i bibeln omtalade församlingarna. De äro ej bibliska i detta ords högsta mening. De äro det ej ens enligt bokstaven, även om somliga av dem leva ganska högt på godtycklig bokstavstolkning. Att de ej kunna vara bibliska i andlig mening, beror bl. a. därpå, att deras församlingsbegrepp är för trångt i förhållande till de nytestamentliga (bibliska) förebilderna.

Strängt taget har ingen samfundsetikett något stöd i bibeln. Samfundsbegreppen innebära nämligen i regel en avgränsning gentemot andra Guds barn, och bibeln rekommenderar ingen

annan avgränsning än den, som betyder avskildhet från världen.

Man skall också vid en grundligare undersökning finna, att det i våra dagar ej existerar några "bibliska" församlingar, om man därmed menar fullt trogna kopior av Nya Testamentets församlingar.

Ehuru samfundsetiketterna, som sagt, ej hava något bibliskt prejudikat att åberopa, händer det dock ibland, att de begagnas i propagandasyfte. Nu är det så, att vissa samfundsbenämningar illustrera den gamla företelsen: ordets makt över tanken. En hel del av de särskiljande samfundsnamnen kunna nämligen ej stå sig inför den klara eftertankens prövning. Detta gäller ej blott om de "bibliska" namnen utan ock om en del andra etiketter.

Benämningarna: Kristi lärjungar, missionsvänner, pingstvänner, för att nu taga några exempel, äro berättigade endast i den mån, att man ej fäster sig vid ordens egentliga valör. Kristi lärjungar finnas inom alla kristna samfund. Det samma kan sägas om "missionsvänner". Deras förekomst är ej begränsad till Sv. Missionsförbundet i Sverige och Amerika. Vad beträffar "pingstvänner", så finnes gott om sådana utan för den organisation, som för sig gärna vill monopolisera detta namn.

När, för att nämna ännu ett par exempel, somliga församlingar begagna sådan bibliska namn

som "Filadelfia" eller "Smyrna", så må detta vara alldeles på sin plats under förutsättning att namnet därvid avser att tjäna samma syfte, som ett personnamn eller att event. beteckna ett ideal, mot vilket man strävar.

Vill man däremot med ett sådant namn angiva en religiös kvalitet, varigenom man anser sig böra taga avstånd från andra kristna, så är man inne på en orätt väg. Om man så — vilket också hänt och alltfört ibland händer — tager sig friheten att påsätta andra t. ex. etiketten: Laodicea, då vittnar detta närmast om naiv förmåtenhet, som är ett andligt sjukdomssymptom.

Inför de sorgliga exempel på syndafall, som ibland förekomma, ej minst i församlingar med denna anspråksfulla etikett, förstå vi nog mycket väl, att ett namn (en etikett) ej är detsamma som saken. Endast Gud kan i sista hand avgöra huruvida vi tillhöra Filadelfia- och Smyrnatypen, eller om vi äro besläktade med Laodiceatypen. Säkert är, att det finnes åtskilliga medlemmar i de n. v. Filadelfia och Smyrnaförsamlingarna, om vilka det torde kunna sättas i fråga, huruvida de ej hava förlorat sin första kärlek, såväl som en och annan, som tror sig vara "rik, hava nog och behöva intet". Lika säkert är, att det bland dem, som den högre bekännelsens folk anse sig berättigade att benämna Laodicea-församlingar, finna sådana, om vilka han, som ser till hjärtat,

vet, att de "tagit vara på hans ord och icke förnekat hans namn".

Här gäller det för varje grupp — såväl som för varje individ — att akta på ordet: "Dömen därför icke, förrän tid är, icke förrän Herren kommer, han som skall draga fram i ljuset vad som är fördolt i mörkret och uppenbara alla hjärtans rådslag." (1 Kor. 4: 5).

Samfundsförhållande och gudsförhållande.

Det borde numera vara klart för varje andligt upplyst människa, att samfundsanslutning ingalunda är något avgörande bevis för en persons gudsförhållande. Tyvärr finnes det inom olika grupper sådana medlemmar, som äro mer hängivna och trogna mot samfundet än mot Gud. Deras religiösa ställning är mera en förståndets än hjärtats sak, och detta sakförhållande förklarar bäst deras ofta benhårda dogmatism med därav följande ofördragsamhet mot olika tänkande.

Emedan deras religion sitter i huvudet snarare än i hjärtat, hava de ej fattat den stora sanningen, som ligger i uttrycket: "*Life is larger than logic*",* vilket i detta fall betyder, att *det religiösa livet är för omfattande och rikt för att det skulle kunna*

*) Egentligen betyder det eng. uttrycket: "Livet är större än logiken".

instängas inom trånga samfundsdogmatiska gränser.

Även fränsett det historiska faktum, att de s. k. kättarna inom kyrkan ofta varit de egentliga bärarna av och exponenterna för det sannt kristliga livet, kan man ej heller i våra dagar påstå, att den kyrkliga samfundsanslutningen är att betrakta som något avgörande bevis för en människas andliga kvalitet.

Detta gäller naturligtvis ej blott om individerna utan även om de olika sammanslutningarna såsom sådana.

Uttrycket: "En kristen församling i Nytestamentlig mening" kan därför aldrig betyda detsamma som en av lagisk unifomitet (ifråga om yttre detaljer) präglad församling. Det finnes intet bevis för att de första kristna församlingarna voro så beskaffade.

Liksom den enskilda ej kan bliva eller förbliva en sann kristen genom att blott omfatta en viss åskådning utan endast genom personlig överlåtelse och livsgemenskap med Kristus vilken yttrar sig däruti, att man har Kristi ande, så kan ej heller en församling eller ett samfund ha rätt till benämningen: "kristen" på andra grunder.

Överallt gäller den andliga normen: "De som drivas av Guds ande, de äro Guds barn" och "Den som icke har Kristi ande, han hör honom icke till".

När skola våra lagivrare inom vissa kristna samfund komma så långt i fråga om andlig ut-

veckling och mognad, att de kunna fatta den apostoliska sanningen: "I Kristus Jesus betyder det intet, huruvida någon är omskuren eller oomskuren; allt beror på huruvida han har en tro, som är verksam genom kärlek." (Jfr. Gal. 5: 6; 6: 15; Koll. 3: 11.)

Här är ej fråga om någon bokstavsträldom (f. ö. ganska godtycklig) med iakttagande av ett gammalt lagväsen med "högtid, nymånad eller sabbat".

Till frihet har Kristus kallat oss. Ej att alla skola tänka och tro lika i alla frågor, men att alla skola älska varandra av uppriktiga hjärtan, detta är kravet och det rätta kännetecknet på en sant kristen församling. Denna frihet kränkes, när man sätter formen och bokstaven framför det levande ordets anda.

Huru länge skall det dröja, innan dessa, som med en viss självbelåtenhet vilja för sig monopolisera begreppet "biblisk" och fördenskull placera sig i en högre andlig klass än andra Kristi efterföljare, skola göra den värdefulla upptäckt, som Petrus en gång fick göra, nämligen den, att "den som fruktar Gud och över rättfärdighet mottages av honom"? (Jfr. Apg. 10: 34, 35.) Denna sanning är dock resultatet av en särskild gudomlig uppenbarelse.

Hur läser man egentligen sin bibel, Guds ord, när man i sina olika renlärighetsgrupper talar om den f. ö. ganska godtyckligt tolkade "dopsannin-

gen", om "sabbatsbudet" eller om vissa av Anden gåvor som om dessa vore ett "sine qua non" för en människas rätta gudsförhållande?

Den exklusive Petrus behövde en särskild uppenbarelse för att lära sig att Gud — lika litet som han kan begränsas till att vara en politisk stamhövding — ej kan begränsas inom en trångsynt religiös form. Huru skulle han också — han som är all sannings och kunskaps källa — kunna monopoliseras för den ena eller den andra gruppen, som var för sig (enligt vad vi redan påpekat) ej har mer än ett större eller mindre fragment av sanningen och vars kunskap är ett styckverk?

Det ser ut som om man på många håll inom det kristna lägret vore rädd för sanningen om Guds vida horisont: "Den som fruktar Gud och övar rättfärdighet, mottages av honom."

En trångsynt partigångare har också alla skäl att frukta för denna gudomliga sanning, ty den är den farligaste murbräcken mot dessa samfundsmurar, som ingalunda hava något gudomligt existensberättigande.

Våra exklusiva samfundskristna trossyskon skulle helt säkert ha god nytta av en smula självbesinning. De skulle då komma ifrån den villfarelsen, att inga andra än just de kunna hava något ljus i Guds ord eller att deras samfund är det enda rätta.

För medlemsskap i Guds rike fordras blott en sak, och detta villkor har Jesus uttryckt i de be-

kanta orden till Nikodemus: "I måsten födas på nytt".

Det är samma villkor, som möter oss i apostlarnas svar på fångvaktarens i Filippi fråga, vad han skulle göra för att bli frälst. Svaret var detta: "Tro på Herren Jesus, så bliver du med ditt hus frälst."

Guds frälsningsväg är så enkel, att vem som helst skall kunna gå den.

Den frälsningsväg däremot, som en del samfund tyckas vilja utstaka, är ofarbar för många ärliga själar. Här kan man ibland tillämpa Jesu ord om dem, som lägga "odrägliga bördor" på människor och som genom sina stadgar snarare hindra än hjälpa uppriktiga sanningssökare, när det gäller att komma in i Guds rike.

Det förtjänar att observeras, att Kristus och hans apostlar aldrig hava uppställt som frälsningsvillkor, att man skall tro på de eller de läromeningarna eller skriva under på vissa samfundsdogmer, varigenom man avsöndrar sig från stora grupper av samvetsgranna, ärliga och intelligenta kristna.

Bibelns frälsningsvillkor är, att man skall tro på Gud och den han har sänt, Jesus Kristus. Denna tro skall ej bevisa sig i "laggärningar" utan i kärlek. (Jfr. Gal. 5: 1 f.)

"Tro och älska, det är saken; allt på kärlek kommer an."

Om ock den kristna församlingen har fått him-

melrikets nycklar — med den makt, som detta förtroende innebär — så må ingen föreställa sig, att något särskilt samfund är just den port, genom vilken man måste gå för att nå den himmelska staden eller ensamt fått nycklarna till himlen.

Den himmelska staden har tolv portar, tre i i varje väderstreck, och om denna symboliska bild säger oss någonting, så är det framför allt detta, att intet samfund eller någon från de övriga avsondrad grupp representerar den enda dörr, genom vilken man kan komma fram. Jesus är den enda vägen.

Villkoret för att komma in i den staden är ej att man står skriven i ett visst samfunds matrikel utan att ens namn finnes i Lammets livsbok. Ej en viss åskådning bereder oss rum där. Här kommer det an på huruvida man "tvagit sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod". Här är den högre väg, som Guds ord så tydligt anvisar men som de exklusiva samfundsmänniskorna finna så svår att vandra. I stället för att vandra i sällskap med andra levande kristna på frälsningens stora kungsväg föredraga de att vandra små samfundsvägar, där vägmärkena utgöres av små särmeningar, vilket gör att blott de mera initierade kunna finna sig till rätta.

Samfundsmonopol.

Betecknande för en viss andlig sinnesförfattning är bl. a. somligas strävan att skapa vad man kunde kalla samfundsmonopol för vissa saker, t. ex. dopet. Detta sker t. ex. när man först agiterar för äldres dop (omdop) som en nödvändig lydnadshandling, men sedan vägrar att döpa, såvida personen i fråga ej förenar sig med ens egen församling. Om nu detta dop vore en lydnadshandling, varför skulle då ej andra församlingars medlemmar få taga detta steg, ifall de få den uppfattningen?

Denna monopolitiska trångbröstenhet visar sig också, däruti, att man med oblida ögon ser att man ibland döper även inom andra samfund och t. o. m. vägrar att utlåna vare sig dopdräkter eller dopgrav. Här tyckes omsorgen om det egna samfundet ha fördunklat omsorgen om Guds rike, vilket dock är större än något samfund. Det må ej förvåna, ifall en sådan partisk ståndpunkt skulle hos ärligt tänkande människor väcka vissa tvivel på den andliga uppriktigheten i en sådan dop-propaganda.

Det är emellertid ej blott i fråga om vattendopet man sökt att skapa samfundsmonopol. Även det s. k. andedopet, d. v. s. den upplevelse, som innebär att en människa på ett särskilt sätt blir delaktig av den Helige Ande, begagnas av

somliga till att splittra i stället för att ena Guds folk. Ej minst de bland våra trossyskon, för vilka talet om andedop och Andens fullhet varit dominerande i förkunnelsen, hava just bidragit till denna onödiga och beklagliga splittring.

Här har man ock, för att erkänna en persons andedop, uppställt vissa villkor, som äro främmande för de bibiliska författarna.

När man t. ex. påstår, att tecknet på Andens mottagande ej blott *kan* utan *måste* vara att man talar "i tungor", så kommer man i strid t. o. m. mot bibelns tydliga framställning rörande detta spörsmål. (Jfr. 1 Kor. 12: 4—11, 28—31.) Det finnes i det andefyllda livet moment, som äro av vida större vikt, men varom man talar mindre. Frånsett den omständigheten, att tungotalandet ej alltid är en andlig utan ibland en "själslig" företeelse, måste vi — med stöd av bibelns auktoritet — säga, att tungotalandet är en individuell och tillfällig företeelse, under det att kärleken måste finnas hos alla och är en permanent andlig gåva. (Jfr. 1 Kor. 12: 10, 30; 13: 8, 13.) Utan kärleken äro varken tungotalandet eller kraftgärningarna etc. till något verkligt gagn.

Låt oss utbyta namnet "biblisk" mot "kristen".

En annan sak, som — inför det ofta förekommande och nästan lika ofta av partisinnets ande inspirerade talet om "bibliskt" församlingar — förtjänar att påpekas är, att uttrycket "kristen församling" till sin innebörd är både rikare, klarare och mera korrekt än uttrycket "biblisk församling". Det kan ej heller så lätt utmyntas i sektpropagandan. *En kristen församling är den, som inom sig har plats för alla, vilka i ord och gärning bekänna sig tro på Kristus såsom sin Frälzare.* Den församling, som lär och handlar annorlunda, avviker från såväl kristendomens anda som från apostolisk förkunnelse och praxis.

Uttrycket: "En kristen församling i Nytestamentlig mening" innebär ingalunda — såsom en del judaiserande riktningar i våra dagar tyckas föreställa sig — en lagisk uniformitet i fråga om yttre detaljer. Det är ej så mycket på huvudet (teorier) det beror som fastmer på hjärtat, sinne-
laget. Ett rent hjärta är av rent större betydelse än "ren lära". För gruppen av människor gäller samma villkor som för den enskilde: "De som drivas av Guds ande, de äro Guds barn." "Den som icke har Kristi Ande, han hör honom icke till."

Här är normen för både gudsförhållande och

kristlig församlingsgemenskap. Härutöver hava människor ingen rätt att fordra något.

Det är ej nödvändigt för frälsning att vara vare sig adventist, baptist eller pingstvän etc. Däremot är det ett frälsningsvillkor att tro på Gud och den han har sänt. Är det också ej nog att man är en kristen?

Det borde stå fullt klart för varje intelligent bibelläsare, att bibeln — när det gäller t. ex. församlingens bildande, dess läror, administration etc. — ej giver en mängd detaljerade föreskrifter. Detta vore ju tvärtemot kristendomens allmänna karaktär.

I fråga om bindande föreskrifter nöjer den sig med att framlägga de stora, bärande principerna och lämnar sedan åt det upplysta kristliga samvetet att utforma detaljerna. Om i vissa fall några detaljer rörande den utkristna församlingens praxis förekomma, så bör man därvid också förstå att skilja mellan referat och påbud.

I ljuset av den kristna gudsuppenbarelsen kunna vi ej heller gärna föreställa oss — än mindre göra det till en dogmatisk trossats — att Gud begränsat sin uppenbarelse till det som står i bibeln. Vad skola vi annars göra med Jesu ord: "Jag hade ännu mycket att säga eder, men I kunnen icke nu bära det."?

Vi tro ju ej blott på historiens Gud, som "verkar intill nu", utan vi tro ock på den Helige Ande. Enligt Jesu egna ord är det Andens uppgift

att fortsätta Mästarens undervisning och leda oss in i hela och fulla sanningen. Vi måste därför tro, att han ännu är verksam och att han talar alltfört.

Allt eftersom denna stora sanning får upplysa människorna kommer den (delvis godtyckliga) bokstavstro, som hittills varit så effektiv i sekt-propagandans tjänst, att förlora sin makt över sinnena.

Det blir också allt svårare för andligt vakna personer att tänka sig, att den Gud, som säger: "Se, jag gör allting nytt", skulle för alltid vara bunden av vissa en gång för alla givna metoder, när det gäller hans rikes utbredande. Eller vill någon påstå, att Paulus hade missuppfattat Kristi mening eller missbrukade den kristliga friheten, när han visar sådan anpassning efter olika förhållanden, som framgår av hans egna ord i 1 Kor. 9: 19—22.?

Vi hålla alltså före, att Gud, såsom historiens Gud, ej blott är med i utan i sista hand är den som leder världsutvecklingen. Varför skulle vi då ej få tro, att detta gäller även i fråga om den kristna församlingens historia och utveckling?

Huvudsaken är, att denna utveckling sker i överensstämmelse med "trons analogi", d. v. s. i harmoni med den bibliska gudsuppenbarelsens anda. Där — icke i bibelns bokstav utan i dessa anda — ligger normen för den andliga utvecklingen.

Den andliga splittringen både okristlig och oförnuftig.

Vad vi här velat påtala och med beklagande vända oss emot är ej den omständigheten, att vi tänka och tala olika i en hel del frågor rörande lärrouppfattning och församlingsordning etc. Sådana företelser höra, som sagt, samman med vår mänskliga begränsning. De kristnas uppdelning på olika samfundsgrupper innebär visserligen en avvikelse från den urkristna församlingens praxis, men den behöver ej betraktas som synd.

Det klart orätta och klandervärda inträder, när man låter denna begränsning leda till en sådan inre splittring bland Kristi lärjungar, att de olika grupperna ej vilja erkänna varandra såsom lemmar i Kristi kropp och ej vilja hava någon gemenskap med varandra. Sådant är okristligt, oavsett om dessa exklusiva grupper kalla sig "bibliska" eller ej.

Denna exklusiva ofördragsamhet och bristande vilja till innerlighet, förtroendefullt samarbete, som så ofta möter oss är ett brott mot såväl frihetens som kärlekens lag. Den är både okristlig och ologisk. Okristlig är den alltid, så vida ej okunnighet kan åberopas som ursäkt. Ologisk blir den exklusiva ståndpunkten i alla fall, då man ändå måste erkänna, att andra — trots vissa olik-

heter i uppfattningen — dock äro Guds barn och följaktligen tillhöra Kristi kropp.

Så sant nämligen församlingen är Kristi kropp, har den ingen rättighet att från sin gemenskap utestänga någon sann Jesu Kristi lärjunge. En sådan stympning saknar varje kristligt berättigande.

Det okristligt — oförnuftiga i vissa samfundsgruppers hållning gentemot kristna trossyskon illustreras på ett mycket träffande sätt av lektor P. Waldenström i dennes skrift: "Den kristna församlingen", ur vilken jag här tillåter mig citera följande passus:

"Den kristna församlingen här på jorden är en förebild, en förgård till de saligas församling uti himlarnas rike. Till denna församling höra nu alla, som tro på Herren Jesus Kristus Men då frågas: Kan det vara annat än i snörrätt strid mot hela Guds frålningsplan, när en församling, som berömmar sig av att vara en kristen församling, från sig utesluter eller utestänger dem, som hon måste erkänna vara medlemmar av den himmelska församlingen? Kan det vara kristligt att säga till en på Herren troende: "Vi veta och vi erkänna, att du och vi skola mötas och samlas omkring Lammets tron och sitta till bords där med varandra såsom Herrens förlossade men församlingsgemenskap med oss här på jorden kan du icke få, därför att du icke har samma åsikter som vi i den eller den punkten."

Om, såsom det ganska tydligt framgår av brevet till hebréerna, det allra heligaste i Jerusalems tempel förebildar den himmelska härligheten, så kan man — utan att göra sig skyldig till feltolkning — helt säkert påstå, att det heliga förebildar den kristna församlingen härnere. Under förutsättning att man kan fasthålla vid denna bild, måste man också ihågkomma, att det heliga låg utanför det allra heligaste. Detta betydde, att man måste passera genom det heliga för att komma in till det allra heligaste.

Då göra sig de exklusiva samfundsmänniskorna, enligt den förutnämnde förf:s enkla men klara bevisföring, skyldiga till en både okristlig och från logisk synpunkt orimlig inkonsekvens. Deras handlingssätt innebär nämligen detsamma, som om man sade till en levande kristen: "I det allra heligaste skall du visserligen få vara med, det erkänna vi, men i det heliga får du icke inträda (såsom medlem)."

Det oförnuftiga i den andliga splittringen framträder ännu tydligare när man betänker, att vi ändå, strängt taget, ösa ur samma andliga källor. Vi hava ej blott samma bibel, utan olika riktningar åberopa samma författare även inom teologien. Vi sjunga också i ganska stor utsträckning varandras sånger, men samtidigt har man ej kunnat gå med på att ha en gemensam sångbok!

När vi inträda i den religiösa mystikens underbara värld, vilket innebär att vi komma närmare

det centrala i religionen, då känna vi, att olikhet i fråga om språk, kult och åsikter bli oväsentliga, ja, att avstånd i tid och rum förlora sin betydelse.

Att förena de olika religiösa riktningarna är därför djupast sett — som en anglikansk författare medger — ej att sy ihop ett lapptäcke utan snarare att laga en mantel, som gått upp i sömmarna.

Splittringen motsvarar knappast någon djupgående olikhet i fråga om vår religiösa övertygelse. Mycket av splittringen är ju närmast en fråga om olikhet i temperament och smak etc. Inom varje samfund finnas representanter för olika typer av kristen tro.

Faktum är att vi ofta skilja oss i ganska mycket från somliga, vilka tillhöra samma grupp som vi. Å andra sidan skiljas vi genom samfundsgränser från en hel del människor, med vilka vi andligen sett höra nära samman.

En event. uppdelning efter denna *inre* linje skulle helt säkert korsa alla nuvarande samfundsgränser.

Tanklös kåranda, ömsesidig avund etc. hjälpas emellertid åt att hålla isär det, som Kristus vill skulle höra samman och vara ett.

Samfundsgränserna äro ej naturliga utan konstlade.

Vägen till enhet.

Även om syftet med denna framställning närmast är att väcka de troende till insikt om den nuvarande splittringens skada för Guds verk vill jag dock med några ord söka visa den väg vi ha att gå för att komma ut ur det andliga koas, som den onödiga splittringen skapat.

Liksom på alla andra områden så är det även här av synnerlig vikt att man får en god grund för den önskade enhetsbyggnaden. Här gäller det i sanning, att *endast det bästa är gott nog*.

Även (och ej minst) när det gäller de kristnas enhetsverk, må vi behjärta den sanningen: *"Ingen annan grund kan läggas än den som är lagd, nämligen Jesus Kristus."* Guds levande tempel kan ej byggas på någon annan grund. Varje annan grund är för trång eller för svag.

När man t. ex. framhåller dopet såsom enhetsgrund, är detta alldels otillräckligt. Den s. k. dopsanningen kan aldrig bli någon verklig enhetsgrund, bl. a. därför, att den för en hel del vakna och ärliga själar ej är någon frälsningssanning. Den ter sig tvärtom ofta som en judaiserande företeelse i samfundspropagandans tjänst.

Den periferiska frågan om tid och sätt för dopet hindrar i stället för att främja de kristnas enhet. Det blir alltid så, ända till dess att hela spørsmålet lyftas upp från det judaiserande lag-

stadiet och kommer in under den andliga frihetens lag.

Kristus är alltså enhetsgrunden. Låt oss bygga på honom och ej på någon människa eller på mänskliga särmeningar. "När jag har blivit upphöjd från jorden, skall jag draga alla till mig". Här är vägen till verklig enhet. *Dogmer söndra, korset förenar.* "Ty genom honom hava vi, de ena såväl som de andra, i en och samme Ande tilltråde till Fadern."

Om vi blott komma närmare korset, så komma vi ock närmare varandra. Vid korset kunna vi ej tvista med, ej ens isolera oss från andra Kristi lärjungar. Där kunna vi ej kämpa för vår egen lilla mening som gällde det "den tro, som en gång för alla har blivit meddelad åt de heliga".

Vid Kristi kors falla särmeningar och där smälta mänskliga skiljemur inför Guds högsta kärleksuppenbarelse. Där känna vi bättre än eljest, huru obefogat det är, att hävda samfundsdiaklekterna genom att söka förmå alla andra att tala just vår dialekt. Korset är i stället en uppfordran till oss alla, att söka lära det verkliga riksspråket i Guds rike, kärlekens språk, som f. ö. är det enda, som alla kunna förstå.

Att Kristus — även när det gäller de kristnas verkliga enande — är vägen, torde vi väl alla kunnat vara överens om, åtminstone teoretiskt. Nu är den praktiska frågan denna:

Vilja vi gå den anvisade vägen?

Vi stå f. n. inför det sorgliga sakförhållande, som enklast uttryckes genom begreppet: *En söndrad kristenhet*. Trots vissa yttre anordningar av mer eller mindre artificiell art (alliansmöten, predikantförbund och samarbetskommittéer) existerar dock den trångsynta partimotsättningen, till stort hinder för Guds verk ibland oss.

Jesu ord om hans lärungars enhet (Jfr. Joh. 17: 23) antingen borttolkas eller ignoreras.

Vi äro långt från idealet, och — vad som är ännu värre — det ser ut som om flertalet kristna vore fullkomligt nöjda därmed. Somliga rent utav arbeta för status quo i detta avseende. Många äro tydligen mera angelägna om att bevara "egenarterna" än att verka för åstadkommande och bibehållande av Andens enhet genom fridens band.

När man så — och detta som en följd av denna inskränkta syn på Guds sanningsuppenbarelse — i förhållande till andra samfund handlar ungefär som primitiva folkstammar, när de röva människor och egendom från varandra, så visar man därmed, huru långt man egentligen befinner sig från det kristna församlingsidealet.

Det är ett beklagligt faktum, att enhetssträvandena — i den mån de sträcka sig utöver några platoniska resolutioner, som till just ingenting för-

plikta, eller periferiska frågor av mera kyrkopolitisk är rent andlig art — f. n. hava mycket liten resonans hos samfundens ledande män. Undantag torde möjligen finnas, men de tyckas anse det lämpligast att ej röja sina event. sympatier i detta avseende.

Inom samfundens ledning (såväl som ofta i församlingsledningen) tyckes man i sitt förhållande till andra troende ledas av den materialistiska självviskhetens princip: "Var och en är sig själv närmast".

Typiskt för läget är att *man ser på frågan om de kristnas enhet mera från konjunkturpolitisk lämplighetssynpunkt än från kristlig samvetssynpunkt.*

Visserligen är man ibland med på att anordna alliansmöten, i synnerhet om man tror sig kunna vinna något därpå för egen räkning och då man ej har någon "dragande" kraft till sitt förfogande. Men det finnes ledare, t. o. m. inom de tre till Frikyrkliga Samarbetskommittén anslutna samfunden, vilka äro emot även denna form av samarbete, emedan de anse, att andra "skörda vinsten" därav. Däremot är man mycket överseende gent emot de egnas ibland något egendomliga värvningsmetoder. Man är sig själv närmast.

Det är också ganska märkligt, att alliansmötena i regel ej läggas såsom verkliga väckelsemöten eller att man vid dessa "sammandragningar"

vågar anordna "eftermöten". Varför? Är det därför, att vattnet är upprört av en Herrens ängel? Ingalunda. Anledningen till att man ej gemensamt kan utnyttja den andliga situation, som ibland inträffar, är närmast den, att man känner, hurusom den själviska partiandan grumlar vattnet. I det vattnet kan man ej gärna fiska vid själva alliansmötet. Sådant fiske förekommer däremot allt emellanåt efter alliansmötet.

Tack vare denna anda händer det ej så sällan, att t. o. m. alliansmötena bliva ganska andefattiga och kyliga. Även här gäller ordet, att Gud icke låter gäcka sig. Om det finnes mycket av den trångsynta samfundsandan representerad vid ett alliansmöte, så uteblir Guds ande. Ärlighet är en oundgänglig betingelse för Guds välsignelse. Gud älskar sanning i hjärtegrunden. *Allians är redan i och för sig ett klent surrogat för andlighet.* Huru mycket mindre då, när man ej har ärligt allianssine.

Om anden inom samfundsledningarna verkligen är sådan (vill någon med tydliga belägg visa, att den ej är sådan, skall ingen känna sig mer glad däröver än skrivaren av dessa rader) vad skall man då kunna vänta av verkligt initiativ i de kristna enhetssträvandena?

Här ligger utan tvivel en av orsakerna till vår jämförelsevis ringa framgång. Den andliga splittningen förklarar också vår inre svaghet. Märkligt är också, att det så sällan förekommer, att Andens

gåvor finnas eller uppenbaras i nämnvärd grad i den kristna församlingen i våra dagar. (Här gäller det att skilja mellan Andens gåvor och själiska krafter.)

Men än mer. Här ligger en av de djupaste orsakerna till vid vi kunna kalla "frikyrkorörelsens kris". Krisen finnes, och den är egentligen mera allvarlig, än flertalet (även bland ledarna) tyckas kunna eller vilja inse. Dess orsaker ligga djupare än frågan om predikanternas utbildning och anställning, de teologiska och sociala tidsströmningarna etc.

Hela den inre fronten är allvarligt försvagad, tack vare bristen på inbördes kärlek, verkligt samförstånd och ärligt samarbete. Det kan ej förnekas, att frikyrkorörelsen i stor utsträckning fört bilden av ett rike som är söndrat mot sig självt. Ju förr man vaknar till insikt härom och vidtager åtgärder för en verklig samling, desto bättre.

Frågan är dock måhända ej närmast den, huruvida man har tillräcklig insikt, utan huruvida man har tillräckligt helgad vilja. Frågan är, huruvida man är villig att t. ex. uppgiva prestigesynpunkterna, d. v. s. låta Guds rikets intressen gå före det egna samfundets, även om detta skulle innebära det egna samfundets upphörande. Måne ej Jesu ord i Joh. 12: 25 kunna tänkas gälla även om samfunden?

Nedrivandet av skiljemurarna mellan Guds

barn behöver dock ej innebära uppgivandet av någon andlig sanning eller en på verklig upplevelse grundad övertygelse. Uppenbarandet av en sanning innebär ej att andra sanningar skola bekämpas. Den ena sanningen bör tvärtom få komplettera den andra. I intet fall böra mänskliga spekulationer få uttränga andras upplevelser. *De egenarter, som event. skulle utplånas genom en sann kristlig enhet, förtjänar ej att leva.*

*

Åtskilliga tecken tyda på att man på sina håll ej känner sig tillfredställd med den diplomatiskt reserverade hållning till frågan om de kristnas enhet, som samfundens ledning intager. I den mån man fattar innebörden av Jesu tydligt uttalade vilja, känner man, att frågan om de kristnas enhet ej kan reduceras till en konjunkturpolitisk lämplighetsfråga. Den blir en samvetsfråga.

Man väntar, och det med rätta, klarare linjer och mer bestämda steg i riktning fram mot denna verkliga enhet. Man känner sig också styrkt i i denna sin väntan genom de stora steg som tagits och de synnerligen goda andliga resultat, som redan vunnits i andra delar av världen.

Varför skola vi fortfarande vandra nere i sekt-väsendets trånga dalar, när andra kommit upp på höjderna och fått se något av Guds vida horisont?

Här är ej fråga om någon kyrklig trustbildning mellan världskyrkor à la Ekumeniska mötets i Stockholm idé, utan en verklig kristlig enhet mel-

lan Kristi lärjungar, d. v. s. sådana, för vilka avgörelse för Gud och levande gudsgemenskap är en medveten erfarenhet.

Det är ej heller fråga om att forcera utvecklingen eller bryta sig fram. Däremot kan och bör man söka på allt sätt främja utvecklingen även i detta avseende.

Det ingår ej i syftet med detta lilla arbete att anvisa de vägar, på vilka denna utveckling kan främjas eller riktlinjer för ett mera praktiskt närmande mellan olika grupper av Kristi lärjungar (t. ex. ordnandet av verksamheten — först och främst på mindre platser — för att undvika "overlappning", anordnande i större utsträckning än hittills, av gemensamma möten i enhetssyfte, utbyte av predikanter etc.).

Här gäller närmast att skapa de förutsättningar, ur vilka den andliga enheten helt naturligt kan växa fram. Det gäller att vi alla komma Kristus så nära, att vi få den hjärtats och sinnets inställning, som gör att förverkligandet av Kristi enhetsideal blir vårt livsmål. Endast på den vägen kunna vi nå fram till den andliga avrustning där vi kunna låta samfundssynpunkterna underordnas rikssynpunkterna.

*

Det är mycket som talar för att Gud just nu ger de frikyrkliga en besökelsetid med hänsyn till spørgsmålet om ett mera intimt andligt samarbete

med verklig enhet såsom slutmål. Även här ligger det allvar i maningen: "Må vi akta på den tiden, då du söker oss, o Gud." . . .

Inför det ringa intresse för, ja, motstånd mot de kristna enhetssträvandena, som man ännu i dag kan lägga märke till, frågar man sig ibland, huruvida den nuvarande generationen är dömd att dö i den andliga splittringens öken. Man gripes ock understundom av en vemodig undran, huruvida förföljernas och lidandets stormar skola behöva bryta fram över den kristna församlingen, innan Kristi efterföljare lära sig inse ej blott lämpligheten utan nödvändigheten av att räcka varandra handen till verklig gemenskap. Skall det behövas lidandesugnets hetta för att svetsa de kristna grupperna och de enskilda kristna samman?

*

Hela det närvarande andliga tidsläget utgör en allvarlig maning till de kristna att sluta sig närmare Kristus och därmed närmare varandra.

Guds rikets intressen, världens nöd och vårt eget bästa utgöra tillsammans och var för sig en gripande maning till alla Kristi lärjungar att förena sig till gemensam kamp mot synd och orättfärdighet.

Vi hava haft nog av guerillakrigets kristendom med dess kamp för vissa sårmeningar. *Vad vi nu behöva arbeta för är den andligt starka enhetsfrontens kristendom, där vi alla kunna ena oss i*

gemensam kamp för "den tro, som blivit en gång för alla meddelad åt de heliga".

Det stora samlingstecknet får ej längre vara "egenarter" och samfundsemlen. Oavsett deras historiska berättigande, äro i dag de — ifall de få dominera — svaghetstecken. Vi måste — och det är vår stora förmån att vi få det — samlas omkring korsets fana såsom det enda tecken, i vilket vi kunna segra.

*

Gud väntar på uppenbarelsen av det Kristi sinne hos sina barn, som förenar dem till ett hjärta och en själ. Han väntar på uppenbarelsen av det högre samfundssinne, som leder till en närmare förening mellan samfunden, där vart och ett (i stället för att låta prestige-synpunkterna dominera) vore redo att event. giva sitt liv såsom samfund för att med — bidrag av det bästa och livsdugligaste det ägde — uppgå i en högre enhet.

Uppenbarelsen av ett sådant sinne skulle hos ärliga och vakna människor med förmåga att kunna skilja mellan huvudsak och bisak, mellan Guds rikets intressen och de mer eller mindre själviska sektintressena, framkalla större respekt för den kristendom vi bekänna.

Världen skulle då se, att kristendomen verkligen kan vidga människors andliga horisont och höja dem över partisinnets småaktighet.

En stor del av den försmädelse, som f. n., närmast på grund av den andliga splittringen bland de kristna bekännarna, vilar över den kristna verksamheten, skulle bortfalla, om man ännu en gång finge anledning att säga: "Se, huru de kristna älska varandra".

Det vore det svenska frikyrkofolket (såväl som varje kristen) värdigt att genom innerlig, allvarlig bön och konsekvent, målmedvetet arbete söka förverkliga Mästarens stora tanke:

"Att de alla må vara ett."

"Kom Kärlekens Ande, allt söndrat förena
Med fridens och kärlekens mäktiga band!
Från avund och tvedräkt du värdes oss rena,
Att hemåt vi vandra som barn hand i hand!
Påminn oss beständigt — vårt hjärta nu beder —
Påminn oss om budet, av Herren vi fått:
Ack, älsken varandra, som jag älskat eder,
Att lärjungaskapet må bliva förstått."

Av samme författare:

Utvecklingsläran och gudstron.
(Utgången.)

Inför världsläget. (Utgången.)

Det moderna nöjeslivet och ungdomens karaktärsdaning.
Pris 25 öre.

Dog Jesu på korset?
(Några randanmärkningar till
D:r Tolls bok.) Pris 35 öre

Synvillor eller är militarismen samhällsgagnelig och pacifismen samhällsvådlig? Pris 75 öre.

Rekvireras hos förf. mot postförskott.
10 ex. 20 % rabatt, 25 ex. 30 % rabatt.

TRYCKFEL.

Förordet rad 11 läs: lilla

Sid. 44 rad 12 läs: monopolistiska

„ 54 „ 18 „ skiljemurar

„ 56 „ 2 „ än

„ „ „ 3 „ resonans

„ 61 „ 10 „ förföljelsernas

„ 62 „ 5 „ äro de i dag

„ 63 „ 12 „ Kom, Kärlekens Ande,

Pris 1 Kona.